

Наукові перспективи
Видавнича група

*Ми ї'ємось за те, чому
немає цін в усьому світі —
за Батьківщину.*
О. Довженко

Наукові інновації та передові технології

№ 2(54) 2026

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління
у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

***«Наукові інновації та
передові технології»***

№ 2(54) 2026

Київ – 2026

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

within the work of the Publishing Group «Scientific Perspectives»

«Scientific innovations and advanced technologies»

№ 2(54) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-5274 Print

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54))

«Наукові інновації та передові технології»: журнал. 2026. № 2(54) 2026. С. 3878

Науковий профіль видання (назва кластеру):

Розвиток людського капіталу, соціальні науки та журналістика.

A1 Освітні науки, A2 Дошкільна освіта, A3 Початкова освіта, A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями), A6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями), C4 Психологія.

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 06.02.2026, № 4/2-26)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.*

Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290 журналу присвоєно категорію "Б" із права

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89 журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво та торгівля, 015 - професійна освіта

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Журнал започаткований з метою розвитку вітчизняного наукового людського капіталу, соціальних наук та журналістики.

Головний редактор:

Дибкова Людмила Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та системології Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (Україна)

Редакційна колегія:

1. Бабчук Олена Григоріївна кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ, (Україна)
2. Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
3. Беньковська Наталя Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки Інституту Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
4. Біляковська Ольга Орестівна доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (Україна)
5. Волощенко Марина Олександрівна доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка» (Україна)
6. Волошин Олена Романівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та здоров'я Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Україна)
7. Гетманенко Людмила Миколаївна старший викладач кафедри Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (Україна)
8. Гончарук Валентина Анатоліївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Україна)
9. Гумеїр Гусейн Ахмедов доктор педагогічних наук, професор, Завідувач відділу Інституту освіти Азербайджанської Республіки (Азербайджан)
10. Гуменникова Тамара Рудольфівна Доктор педагогічних наук, Професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної академії управління персоналом, Професор кафедри суспільно-наукових дисциплін Придунайської філії Приватного Акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад» Міжрегіональна Академія управління персоналом , (Україна)
11. Дроді, Еллісон Керолайн Доктор філософії, доцент кафедри психології Університету Ватерлоо (Канада)
12. Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
13. Кернас Андрій Вячеславович – доктор філософії в галузі психології, кандидат психологічних наук, дійсний член Української психологічної асоціації, магістр права, магістр педагогіки, доцент кафедри Практичної психології Одеського національного морського університету, старший викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету (Одеса, Україна)
14. Коренева Інна Миколаївна доктор педагогічних наук, професор, декан факультету природничої і фізико-математичної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка; професор кафедри теорії і методики викладання природничих дисциплін Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (Україна)
15. Красницька Ольга Володимирівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук Національного університету оборони України (Україна)
16. Лаппо Віолетта Валеріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і психології Коломийського навчально-наукового інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, (Україна)
17. Литовченко Ірина Миколаївна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови технічного спрямування № 2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
18. Лич (Назарук) Web of Science Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
19. Марчук Оксана Олександрівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Рівне, Україна)
20. Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України (Україна)
21. Назарова Надія доктор філософії з бізнесу, доцент (Бізнес-школа), доцент у Бізнес-школі Університету Норд у Буде (Норвегія)

22. Ненько Юлія Петрівна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри мовної підготовки Національного університету цивільного захисту України, (Україна)
23. Ордановська Олександра Ігорівна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій та методики навчання природничих наук Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Україна)
24. Павленок Катерина Сергіївна - доктор філософії (PhD) з психології, доцент кафедри практичної психології ментального здоров'я Національного університету «Львівська Політехніка», (м. Львів, Україна)
25. Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна)
26. Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
27. Самусь Тетяна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної освіти та технології сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (м. Глухів, Україна)
28. Снігур Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерної та програмної інженерії Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Україна)
29. Степанова Наталія Михайлівна кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри початкової та спеціальної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Україна)
30. Толочко Світлана Вікторівна доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Україна)
31. Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
32. Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
33. Шулигіна Раїса Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Управління та адміністрування»

- Binkovskyi O., Martyniuk O., Karpets O.** 41
ADMINISTRATION OF THE FORCES AND ASSETS OF THE STATE BORDER GUARD SERVICE OF UKRAINE IN STABILIZATION OPERATIONS
- Perga Iu.M.** 55
THE COMPUTATIONAL TURN IN PUBLIC ADMINISTRATION: A METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR AI-INTEGRATED RESEARCH
- Акімова Л.М., Карпа М.І., Акімов О.О.** 68
ФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІР
- Березовчук М.О.** 90
ВИЯВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ І РИЗИКІВ У СФЕРІ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ
- Бублій М.П., Статівка Н.В.** 103
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
- Вісин В.В., Мартинюк Я.М.** 115
ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Войтик О.Є., Черніховський Р.І.** 128
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАКЛАДІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ
- Дзвінчук Д.І., Лопушинський І.П., Красій М.О.** 137
ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТУРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УРБАНІЗОВАНИМ РОЗВИТКОМ В УКРАЇНІ: РОЛІ, ПОВНОВАЖЕННЯ ТА МЕХАНІЗМИ КООРДИНАЦІЇ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

- Дзюндзюк В.Б.** 154
МОДЕРНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗАЛІЗНИЧНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ: ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ
- Дьяченко О.В.** 165
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У СИСТЕМІ ВЛАДНО-ГРОМАДСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ
- Климчук О.В., Лазор О.Д., Яременко О.І.** 177
ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДЕСТРУКТИВНИМ ІНФОРМАЦІЙНИМ ВПЛИВАМ В ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ АСПЕКТ
- Корнієнко Т.Б.** 190
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ПОНЯТТЯ
- Коцан В.В.** 206
МОДЕЛЬ ЯКІСНОЇ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
- Лелеченко А.П., Дерун Т.М.** 215
ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГОВОЇ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
- Маринюк В.Л.** 228
ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТРУКТУРИ ЗАЙНЯТОСТІ
- Марухленко О.В., Олещенко В.Ю.** 237
ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTІ ТА ІНФОРМАЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ЯК КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
- Мужайло С.В., Мужайло В.Д.** 251
СИНЕРГІЧНИЙ ЕФЕКТ ПАРТНЕРСТВА В РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ РОЗВИТКУ ГРОМАД В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

- Орлова Н.С., Автомеєнко Є.М.** 264
КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
- Пастух К.В.** 277
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ: СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ, ПРОЄКТНО-ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ
- Плотніченко С.Р., Вороніна Ю.Є., Оргіна Г.В.** 287
КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ВНУТРІШНІМИ ПРОЦЕСАМИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: КОМУНІКАТИВНИЙ, ОПЕРАЦІЙНИЙ ТА ОФІСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
- Процюк Н.Ю.** 296
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ SMART-ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА
- Романюк Ю.М.** 313
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ
- Савків У.С., Лесик М.В.** 322
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ФІНАНСОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ
- Федорчак О.В.** 330
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛЕЙ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Цюк Н.В.** 344
УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ У ВОЄННИЙ ТА ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОД
- Чуб І.В.** 353
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ

- Шевчук І.В., Дорош Н.В.** 363
БЕЗПЕКОВІ ІНСТИТУЦІЇ РЕГІОНУ ПІВДЕННОЇ АЗІЇ
- Шульга М.А.** 370
ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ: МОДЕЛІ, ЕТИЧНІ ДИЛЕМИ ТА ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ
- Щепанський Е.В., Сухорукова А.Л., Пономарьов О.А.** 383
ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ ЯК ОСНОВИ СМАРТ-УРЯДУВАННЯ РЕГІОНІВ У ПЕРІОД ПІСЛЯКРИЗОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРНОЇ ВІДБУДОВИ
- Hasii O.V., Gasii G.M., Shymanovska-Dianych L.M.** 396
BUSINESS PROCESSES IN CONSTRUCTION ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE AND HUMAN-CENTRED MANAGEMENT
- Popelo O., Olyfirenko I.** 410
CURRENT TRENDS IN USING DIGITAL TECHNOLOGIES BY INDUSTRIAL ENTERPRISES
- Андрусів У.Я., Чучук Ю.В.** 423
СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ БЕЗПЕКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ
- Васильчак С.В., Лояк Л.М., Загнибіда Р.П.** 435
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ
- Гавкалова Н.Л., Литовченко Є.П.** 449
ПРОГНОЗНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ
- Гера Т.Р.** 462
ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ

- Демидюк В.Б., Демидов Г.М.** 476
МОДЕРНІЗАЦІЯ КРЕДИТНИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ КОРПОРАТИВНИХ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ В КОНТЕКСТІ МАСШТАБУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ
- Домбровська Н.Р., Андрушків Р.Ю.** 489
УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ РІВЕНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ
- Жиленко К.М., Сідаш Д.В.** 503
ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ТУРИЗМІ: РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ
- Караїм М.М.** 515
УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ
- Кібік О.М., Котлубай В.О.** 525
АДАПТАЦІЯ ІНСТРУМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ДО ЗАГРОЗ З БОКУ ПУБЛІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ
- Кондратенко Н.О., Трембач Р.П.** 538
АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ
- Кондратенко Н.О., Троян В.І., В'яткін Р.С., Браташ М.А.** 551
УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВНУТРІШНЬОЇ ТА ЗОВНІШНЬОЇ МІГРАЦІЇ В НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ
- Кондрацька Л.П.** 566
ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗАГРОЗ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ
- Косова Т.Д., Дєєва Н.Е., Чередніченко С.В.** 581
КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ У КАТЕГОРІЯХ ЗАГАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ ТА ГАЛУЗЕВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

- Костишин Е.І.** 595
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В СИСТЕМІ ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНСЬКОГО БІЗНЕСУ
- Кошельок Г.В., Орленко О.М., Бабій О.М.** 606
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
- Кудінова А.О., Кудінов О.М.** 623
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ АГЛОМЕРАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ УКРАЇНИ
- Лагута Я.М.** 637
ІНСТИТУЦІЙНІ БАР'ЄРИ ТА СТИМУЛИ РОЗВИТКУ БЛАГОДІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
- Лазарєв О.М., Мельникович А.В.** 647
ІНТЕГРОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ТА БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ
- Левків Г.Я., Леськів Г.З., Куп'як Н.В.** 661
УПРАВЛІННЯ ВЛАСНОЮ СТІЙКІСТЮ НА АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ
- Ліхоносова Г.С., Смаглій А.О.** 671
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА
- Мармаза О.І.** 682
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ
- Мостенська Т.Л., Костюк О.Д., Мостенська Т.Г., Ієвлєв Д.С., Крайник Б.М.** 695
КЛЮЧОВІ ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ СУЧАСНОГО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ (ЧАСТИНА 1)
- Перезовова І.В.** 714
ДОКАЗОВА ПОЛІТИКА (EVIDENCE-BASED MANAGEMENT) ДЛЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕНЬ, M&V, ОЦІНКА ВПЛИВУ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ ДАНИХ

- Піскун А.В.** 725
СТРАТЕГІЯ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА
- Пономаренко К.І.** 739
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СПРИЙНЯТЛИВОСТІ ПЕДАГОГІВ
- Русин-Гриник Р.Р., Ханас І.Ю., Клебан Р.Р.** 750
ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
- Світлична В.Ю., Александрова С.А.** 764
ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ РЕІНЖІНІРИНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК СТРАТЕГІЧНОГО ВАЖЕЛЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ
- Світлична А.В., Волкова Н.В., Мирна О.В.** 777
БІЗНЕС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: КАДРОВИЙ ДЕФІЦИТ І ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ
- Трикуліч П.П.** 786
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
- Умінський В.Ф.** 799
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТИ
- Урошев М.Ю.** 812
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНИХ СИСТЕМ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ
- Харчук О.Г., Микитенко Т.В.** 821
ДОПЕРЕВІРОЧНИЙ АНАЛІЗ У СИСТЕМІ ПОСТ-МИТНОГО АУДИТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ІЗ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО КОМПЛІАНС-КОНТРОЛЮ
- Чередниченко К.О.** 834
РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

- Чорненька О.Б.** 845
ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Швед А.Б., Стретович А.В.** 855
ГЛОБАЛЬНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ БЛОКОВОГО СТАТУСУ УКРАЇНИ
- Яременко Л.І., Луньова М.В., Урсол О.В.** 868
РОЛЬ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ЦДУ ІМЕНІ В.ВИННИЧЕНКА)
- Щитов Д.М., Мормуль М.Ф., Щитов О.М.** 882
МОДЕЛЮВАННЯ ОБСЯГУ УКРАЇНСЬКОЇ Е-КОМЕРЦІЇ

СЕРІЯ «Педагогіка»

- Davydenko D.S., Yurchenko A.O.** 898
MEDIA TRAUMA INDICATORS AND INFORMATION HYGIENE AMONG HIGHER EDUCATION LEARNERS UNDER WARTIME INFORMATION PRESSURE IN A NEAR-FRONTLINE REGION OF UKRAINE
- Hubal H.M.** 910
CREDIT-MODULAR SYSTEM AS A TOOL FOR ENHANCING THE QUALITY OF MATHEMATICAL TRAINING IN HIGHER TECHNICAL EDUCATION INSTITUTIONS
- Navolokina A.** 918
FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF NON-PHILOLOGICAL SPECIALITIES STUDENTS IN THE PROCESS OF PROFESSIONALLY ORIENTED TRAINING (on the example of management, marketing, IT and tourism specialities)
- Podolyaka A.M., Tsumariiev M.I., Fedorov O.V., Lebediev O.P.** 930
REFLECTIVE MANAGEMENT IN THE EDUCATION SYSTEM
- Pryshupa Yu.Yu.** 945
A SYSTEMIC AND METHODOLOGICAL PERSPECTIVE ON PROFESSIONAL LANGUAGE TRAINING IN A TECHNICAL UNIVERSITY

- Stanislavchuk N.I.** 958
LISTENING AS A COMPONENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE
- Vorobel M.M., Neliub V.R.** 970
ENGLISH AS A TOOL FOR MANAGERIAL, EDUCATIONAL, AND INTERCULTURAL COMMUNICATION IN INTERNATIONAL SOCIAL PROJECTS
- Андрющенко О.О., Сопіна В.Д.** 981
ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ТА КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ
- Балакірєва В.А.** 993
ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ
- Барна Х.В., Чекан О.І., Вовчок В.М., Довгань Н.В.** 1002
ПОРУШЕННЯ ГОЛОСУ ПРИ ВАЖКИХ МОВЛЕНЄВИХ ПОРУШЕННЯХ
- Білецька Л.С.** 1014
ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ВІДНОШЕННЯ ПОДІЛЬНОСТІ НА МНОЖИНІ ЦІЛИХ НЕВІД'ЄМНИХ ЧИСЕЛ
- Білозерська Г.О., Добровольська Р.О.** 1027
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ МУЗИЧНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
- Біляковська О.О., Соляр Т.Я., Пасічник Т.В., Гошко Б.М.** 1040
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ «МАТЕМАТИКА» ТА «КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ» В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ УНІВЕРСИТЕТУ
- Бондаренко В.В., Возняк А.В., Созонюк О.С.** 1056
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРИЧНИХ І ЕЛЕКТРОННИХ СИСТЕМ СУЧАСНОГО АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

UDC: 811.111(07):373.5.016

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)-958-969](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)-958-969)

Stanislavchuk Nataliia Ivanivna Doctor of Philosophy, Associate Professor at Department of Romance and Germanic Philology, Rivne State University of the Humanities, Rivne, <https://orcid.org/0000-0003-3450-1893>

LISTENING AS A COMPONENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE

Abstract. Many scholars have tried to give a definitive meaning to communication. The general view of communication is that it is an interaction within a social context. Giffin & Patten (1996) state that communication is the process of creating meanings as well as ascribing is. It is the exchange of ideas and interaction among members.

The Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English (Hornby 2004) defines communication as the activity or process of expressing ideas and feelings or of giving people information. Within this process, listening has a central and indispensable role. It is not merely a passive act of hearing sounds, but an active, complex process that involves receiving, interpreting, evaluating, and responding to spoken messages.

Effective listening enables individuals to understand intentions, emotions, and nuances of meaning that are often conveyed beyond words. In communicative situations, successful interaction depends not only on the ability to speak clearly but also on the ability to comprehend others accurately.

Listening is widely recognized as a component of communicative competence, which includes linguistic, sociolinguistic, discourse, and strategic competences. Through listening, learners acquire language input, develop pronunciation awareness, internalize grammatical structures, and expand their vocabulary. Moreover, listening supports the development of intercultural understanding, as it requires sensitivity to context, tone, and cultural norms.

Therefore, listening should be viewed as a foundational skill in language learning and communication.

Its development enhances overall communicative effectiveness, promotes meaningful interaction, and contributes to successful participation in social, academic, and professional environments. Listening as a component of communicative competence ensures that individuals can interpret messages appropriately within linguistic, social, and cultural contexts, making interaction both accurate and meaningful

Keywords: listening, communication, audience, communication skills conversation, listener.

Станіславчук Наталія Іванівна доктор філософії, доцент кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне, <https://orcid.org/0000-0003-3450-1893>

СЛУХАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. Багато вчених намагалися надати чіткого значення комунікації. Загальна думка полягає в тому, що комунікація – це взаємодія в соціальному контексті. Гіффіні і Паттен (1996) стверджують, що комунікація – це процес створення та приписування значень. Це обмін ідеями та взаємодія між учасниками. Оксфордський словник сучасної англійської мови для учнів високого рівня (Hornby, 2004) визначає комунікацію як діяльність або процес вираження ідей та почуттів або надання людям інформації. У цьому процесі слухання відіграє центральну та незамінну роль. Це не просто пасивний акт слухання звуків, а активний, складний процес, який включає отримання, інтерпретацію, оцінку та реагування на усні повідомлення. Ефективне слухання дозволяє людям розуміти наміри, емоції та нюанси значення, які часто передаються за межі слів. У комунікативних ситуаціях успішна взаємодія залежить не лише від здатності говорити чітко, але й від здатності точно розуміти інших.

Слухання широко визнається компонентом комунікативної компетенції, яка включає лінгвістичну, соціолінгвістичну, дискурсивну та стратегічну компетенції. Через слухання учні отримують мовні знання, розвивають усвідомлення вимови, засвоюють граматичні структури та розширюють свій словниковий запас. Крім того, слухання сприяє розвитку міжкультурного розуміння, оскільки вимагає чутливості до контекста, тону та культурних норм. Тому слухання слід розглядати як фундаментальну навичку у вивченні мови та спілкуванні. Його розвиток підвищує загальну комунікативну ефективність, сприяє змістовній взаємодії та сприяє успішній участі в соціальному, академічному та професійному середовищі. Слухання як компонент комунікативної компетенції гарантує, що люди можуть належним чином інтерпретувати повідомлення в лінгвістичному, соціальному та культурному контекстах, роблячи взаємодію точною та змістовною.

Ключові слова. слухання, комунікація, аудиторія, комунікативні навички, розмова, слухач.

Problem statement. In modern society, communication has become increasingly complex due to the rapid development of digital technologies, the expansion of written and mediated forms of interaction, and the growing speed of information exchange. While much attention is traditionally given to speaking, writing, and rhetorical effectiveness, listening as a fundamental component of communicative competence often remains underestimated and insufficiently developed.

Despite the fact that communication is inherently a two-way process that requires both message production and message reception, educational systems and professional training programs focus primarily on expressive skills, leaving listening abilities largely untrained. As a result, misunderstandings, interpersonal conflicts, and ineffective professional interaction frequently arise not because of poor message formulation but because of inadequate listening, interpretation, and evaluation of messages.

The problem is intensified in the digital age, where reduced nonverbal cues, mediated communication, and information overload complicate message interpretation. Additionally, physiological and cognitive limitations of memory, attention, and perception further hinder effective listening. Therefore, there is a need to reconsider listening not as a passive act but as an active, multistage cognitive and social process that plays a decisive role in meaning construction, interpersonal relations, academic success, and professional effectiveness.

Recent publications analysis. Different sources were identified and subsequently improvised for the purpose of transmission of ideas and concepts. A study of these sources enables us to gain an insight into the process of communication. Researchers interpret communication as a multidimensional phenomenon. W. H. Newman considers it a process through which individuals share information, opinions, feelings, and knowledge with others (Newman & Summer, 1961). In a similar way, Keith Davis emphasizes that communication involves not only delivering information but also achieving mutual understanding between participants (Davis, 1953). The constant presence of communication in everyday human interaction highlights its essential role in social life. The concept originates from the Latin verb *communicare*, meaning to share or create common understanding (Adair, 2003). In most cases, communication includes several basic elements: a sender, a message, a transmission channel, and a receiver.

Messages may be delivered through spoken or written language, non-verbal behaviour, or technological means (Ajmani, 2012; Anderson & Lynch, 1998). Communication can take place not only between different individuals but also within one person or among larger social structures such as institutions or nations (Bizot, 1953).

Moreover, the term may denote both the transmitted content and the academic discipline that examines communication processes and patterns (Blackburn, 1986).

The aim of the article is to analyse listening as a key component of communicative competence, to define its cognitive, psychological, and social dimensions, and to examine the stages, types, and functions of listening in interpersonal and professional communication. The article also seeks to highlight the importance of developing listening skills in educational contexts and to justify the need for systematic training in listening as an essential factor of effective communication.

Main part. Communication is sending and receiving messages through verbal or nonverbal means, including speech, or oral communication; writing and graphical

representations (such as infographics, maps, and charts); and signs, signals, and behaviour. More simply, communication is the creation and exchange of meaning.

Media critic and theorist James Carey defined communication as “a symbolic process whereby reality is produced, maintained, repaired and transformed” in his 1992 book “Communication as Culture”, positing that we define our reality via sharing our experience with others.

All creatures on Earth have developed ways to convey their emotions and thoughts to one another. Humans can use words and language to transfer specific meanings, setting them apart from the animal kingdom.

Components of communication. To break it down, in any communication there is a sender and a receiver, a message, and interpretations of meaning on both ends. The receiver gives feedback to the message’s sender, during the message’s conveyance and afterward. Feedback signals can be verbal or nonverbal, including nodding in agreement, looking away, sighing, and other gestures. There’s also the context of the message, the environment it’s given in, and the potential for interference during its sending or receipt. If the receiver can see the sender, he or she can obtain not only the message’s contents but also nonverbal communication that the sender is giving off, from confidence to nervousness, professionalism to flippancy. If the receiver can hear the sender, he or she can also pick up cues from the sender’s tone of voice, such as emphasis and emotion.

Rhetorical communication: the written form. Another thing that sets humans apart from their animal cohabiters is our use of writing as a means of communication, which has been a part of the human experience for more than 5,000 years. In fact, the first essay – coincidentally about speaking effectively – is estimated to be from around 3,000 B.C., originating in Egypt though it wasn’t until much later that the general population was considered literate.

Still, James C. McCroskey notes in “An introduction to rhetorical communication” that texts like these “are significant because they establish the historical fact that interest in rhetorical communication is nearly 5,000 years old”. In fact, McCroskey posits that most ancient texts were written as instructions for communicating effectively, further emphasizing early civilizations’ value of furthering the practice. Through time this reliance has only grown, especially in the Internet age. Today, written or rhetorical communication is the favoured and primary means of talking to one another, whether it’s an instant message, a text, a Facebook post, or a tweet. As Daniel Boorstin observed in “Democracy and its discontents”, the most important single change “in human consciousness in the last century, and especially in the American consciousness, has been the multiplying of the means and forms of what we call “communication””. This is especially true in modern times with the advent of texting, email, and social media as forms of communicating with others. With more means of communication, there are more ways to be misunderstood than ever.

If a message contains just the written word (such as a text or email), the sender needs to be confident in its clarity so that it cannot be misinterpreted. Emails can often

come off cold or clipped without that being the intention of the sender, for example, yet it's not considered professional to have emoticons in formal communication to help convey the proper meaning and context.

Before you open your mouth or hit "send". Consider your audience before preparing your message, whether it's going to be in person one-on-one, in front of an audience, over the phone, or done in writing. Which way will be the most effective? What will you have to do to ensure it's conveyed properly? What do you want to make sure that you don't convey?

If it's important and going to be relayed in a professional context, maybe you'll practice beforehand, prepare slides and graphics, and pick out professional attire so that your appearance or mannerisms don't distract from your message. If you're preparing a written message, proofread it to ensure the recipient's name is spelled correctly, and read it aloud to find dropped words or clunky phrasing before sending it.

Effective listeners judge content not delivery. Listeners often distracted by tone of voice or pronunciation. Effective listeners focus on what is said not on how it is communicated.

We're taught reading and writing skills...but what about learning how to truly listen? You probably learned to write, read, and maybe even give a public speech at an early age – but how often did a teacher or, later, a professor, talk to you about the types of listening and listening skills, beyond just telling you to “be quiet and listen?”

Probably not often, if at all.

So, do you need to level up your listening skills?

Empathetic Listening. Empathetic listening is the most challenging form of listening and occurs when we try to understand or experience what a speaker is thinking or feeling. Empathetic listening is distinct from sympathetic listening. While the word empathy means to “feel into” or “feel with” another person, sympathy means to “feel for” someone. Sympathy is generally more self-oriented and distant than empathy (Brownell, 2009). Empathetic listening is other oriented and should be genuine. Because of our own centrality in our perceptual world, empathetic listening can be difficult. It's often much easier for us to tell our own story or to give advice than it is to really listen to and empathize with someone else. We should keep in mind that sometimes others just need to be heard and our feedback isn't actually desired. Empathetic listening is key for dialogue and helps maintain interpersonal relationships. In order to reach dialogue, people must have a degree of open-mindedness and a commitment to civility that allows them to be empathetic while still allowing them to believe in and advocate for their own position. An excellent example of critical and empathetic listening in action is the international Truth and Reconciliation movement. The most well-known example of a Truth and Reconciliation Commission (TRC) occurred in South Africa as a way to address the various conflicts that occurred during apartheid (Department of Justice and Constitutional Development, 2012). The first TRC in the United States occurred in Greensboro, North Carolina, as a means of processing the events and aftermath of November 3, 1979, when members of the Ku

Klux Klan shot and killed five members of the Communist Worker's Party during a daytime confrontation witnessed by news crews and many bystanders. The goal of such commissions is to allow people to tell their stories. During the interpreting stage of listening, we combine the visual and auditory information we receive and try to make meaning out of that information using schemata. The interpreting stage engages cognitive and relational processing as we take in informational, contextual, and relational cues and try to connect them in meaningful ways to previous experiences. It is through the interpreting stage that we may begin to understand the stimuli we have received. When we understand something, we are able to attach meaning by connecting information to previous experiences. Through the process of comparing new information with old information, we may also update or revise particular schemata if we find the new information relevant and credible. If we have difficulty interpreting information, meaning we don't have previous experience or information in our existing schemata to make sense of it, then it is difficult to transfer the information into our long-term memory for later recall. In situations where understanding the information we receive isn't important or isn't a goal, this stage may be fairly short or even skipped. After all, we can move something to our long-term memory by repetition and then later recall it without ever having understood it.

Recalling. Our ability to recall information is dependent on some of the physiological limits of how memory works. Overall, our memories are known to be fallible. We forget about half of what we hear immediately after hearing it, recall 35 percent after eight hours, and recall 20 percent after a day (Himangani, 2017). Our memory consists of multiple "storage units", including sensory storage, short-term memory, working memory, and long-term memory (Himangani, 2017).

Our sensory storage is very large in terms of capacity but limited in terms of length of storage. We can hold large amounts of unsorted visual information but only for about a tenth of a second. By comparison, we can hold large amounts of unsorted auditory information for longer – up to four seconds. This initial memory storage unit doesn't provide much use for our study of communication, as these large but quickly expiring chunks of sensory data are primarily used in reactionary and instinctual ways. As stimuli are organized and interpreted, they make their way to short-term memory where they either expire and are forgotten or are transferred to long-term memory. Short-term memory is a mental storage capability that can retain stimuli for twenty seconds to one minute. Long-term memory is a mental storage capability to which stimuli in short-term memory can be transferred if they are connected to existing schema and in which information can be stored indefinitely (Himangani, 2017). Working memory is a temporarily accessed memory storage space that is activated during times of high cognitive demand. When using working memory, we can temporarily store information and process and use it at the same time. This is different from our typical memory function in that information usually has to make it to long-term memory before we can call it back up to apply to a current situation. People with good working memories are able to keep recent information in mind and process it and

apply it to other incoming information. This can be very useful during high-stress situations. A person in control of a command centre like the White House Situation Room should have a good working memory in order to take in, organize, evaluate, and then immediately use new information instead of having to wait for that information to make it to long-term memory and then be retrieved and used. Although recall is an important part of the listening process, there isn't a direct correlation between being good at recalling information and being a good listener. Some people have excellent memories and recall abilities and can tell you a very accurate story from many years earlier during a situation in which they should actually be listening and not showing off their recall abilities. Recall is an important part of the listening process because it is most often used to assess listening abilities and effectiveness. Many quizzes and tests in school are based on recall and are often used to assess how well students comprehended information presented in class, which is seen as an indication of how well they listened. When recall is our only goal, we excel at it. Experiments have found that people can memorize and later recall a set of faces and names with near 100 percent recall when sitting in a quiet lab and asked to do so. But throw in external noise, more visual stimuli, and multiple contextual influences, and we can't remember the name of the person we were just introduced to one minute earlier. Even in interpersonal encounters, we rely on recall to test whether or not someone was listening. Imagine that Azam is talking to his friend Belle, who is sitting across from him in a restaurant booth. Azam, annoyed that Belle keeps checking her phone, stops and asks, "Are you listening?" Belle inevitably replies, "Yes", since we rarely fess up to our poor listening habits, and Azam replies, "Well, what did I just say?" We send verbal and nonverbal feedback while another person is talking and after they are done. Back-channel cues are the verbal and nonverbal signals we send while someone is talking and can consist of verbal cues like "uh-huh", "oh", and "right", and/or nonverbal cues like direct eye contact, head nods, and leaning forward. Back-channel cues are generally a form of positive feedback that indicates others are actively listening. People also send cues intentionally and unintentionally that indicate they aren't listening. If another person is looking away, fidgeting, texting, or turned away, we will likely interpret those responses negatively. Paraphrasing is a responding behaviour that can also show that you understand what was communicated. When you paraphrase information, you rephrase the message into your own words. For example, you might say the following to start off a paraphrased response: "What I heard you say was..." or "It seems like you're saying..." You can also ask clarifying questions to get more information. It is often a good idea to pair a paraphrase with a question to keep a conversation flowing. For example, you might pose the following paraphrase and question pair: "It seems like you believe you were treated unfairly. Is that right?" Or you might ask a standalone question like "What did your boss do that made you think he was 'playing favourites?'" Make sure to paraphrase and/or ask questions once a person's turn is over, because interrupting can also be interpreted as a sign of not listening. Paraphrasing is also a

good tool to use in computer-mediated communication, especially since miscommunication can occur due to a lack of nonverbal and other contextual cues.

Evaluating. When we evaluate something, we make judgments about its credibility, completeness, and worth. In terms of credibility, we try to determine the degree to which we believe a speaker's statements are correct and/or true. In terms of completeness, we try to "read between the lines" evaluate the message in relation to what we know about the topic or situation being discussed. We evaluate the worth of a message by making a value judgment about whether we think the message or idea is good/bad, right/wrong, or desirable/undesirable. All these aspects of evaluating require critical thinking skills, which we aren't born with but must develop over time through our own personal and intellectual development. Studying communication is a great way to build your critical thinking skills, because you learn much more about the taken-for-granted aspects of how communication works, which gives you tools to analyse and critique messages, senders, and contexts. Critical thinking and listening skills also help you take a more proactive role in the communication process rather than being a passive receiver of messages that may not be credible, complete, or worthwhile. One danger within the evaluation stage of listening is to focus your evaluative lenses more on the speaker than the message. This can quickly become a barrier to effective listening if we begin to prejudge a speaker based on his or her identity or characteristics rather than on the content of his or her message. We will learn more about how to avoid slipping into a person-centered rather than message-centered evaluative stance later in the chapter.

Responding. Responding entails sending verbal and nonverbal messages that indicate attentiveness and understanding or a lack thereof. From our earlier discussion of the communication model, you may be able to connect this part of the listening process to feedback. Later, we will learn more specifics about how to encode and decode the verbal and nonverbal cues sent during the responding stage, but we all know from experience some signs that indicate whether a person is paying attention and understanding a message or not.

The importance of listening. Understanding how listening works provides the foundation we need to explore why we listen, including various types and styles of listening. In general, listening helps us achieve all the communication goals (physical, instrumental, relational, and identity). Listening is also important in academic, professional, and personal contexts. In terms of academics, poor listening skills were shown to contribute significantly to failure in a person's first year of college (Van Duzer, 1997). In general, students with high scores for listening ability have greater academic achievement. Interpersonal communication skills including listening are also highly sought after by potential employers, consistently ranking in the top ten in national surveys.

Poor listening skills, lack of conciseness, and inability to give constructive feedback have been identified as potential communication challenges in professional contexts. Even though listening education is lacking in our society, research has shown

that introductory communication courses provide important skills necessary for functioning in entry-level jobs, including listening, writing, motivating/persuading, interpersonal skills, informational interviewing, and small-group problem solving (Underwood, 1989). Training and improvements in listening will continue to pay off, as employers desire employees with good communication skills, and employees who have good listening skills are more likely to get promoted. Listening also has implications for our personal lives and relationships. We shouldn't underestimate the power of listening to make someone else feel better and to open our perceptual field to new sources of information. Empathetic listening can help us expand our self and social awareness by learning from other people's experiences and by helping us take on different perspectives. Emotional support in the form of empathetic listening and validation during times of conflict can help relational partners manage common stressors of relationships that may otherwise lead a partnership to deteriorate (Underwood, 1989).

The main purposes of listening are (Underwood, 1989):

1. to focus on messages sent by other people or noises coming from our surroundings;
  2. to better our understanding of other people's communication;
  3. to critically evaluate other people's messages;
  4. to monitor nonverbal signals;
  5. to indicate that we are interested or paying attention;
  6. to empathize with others and show we care for them (relational maintenance);
- and
7. to engage in negotiation, dialogue, or other exchanges that result in shared understanding of or agreement on an issue.

Listening types. Listening serves many purposes, and different situations require different types of listening. The type of listening we engage in affects our communication and how others respond to us. For example, when we listen to empathize with others, our communication will likely be supportive and open, which will then lead the other person to feel "heard" and supported and hopefully view the interaction positively. The main types of listening we will discuss are discriminative, informational, critical, and empathetic (Rogers, 1957).

Discriminative listening. Discriminative listening is a focused and usually instrumental type of listening that is primarily physiological and occurs mostly at the receiving stage of the listening process. Here we engage in listening to scan and monitor our surroundings in order to isolate particular auditory or visual stimuli. For example, we may focus our listening on a dark part of the yard while walking the dog at night to determine if the noise we just heard presents us with any danger. Or we may look for a particular nonverbal cue to let us know our conversational partner received our message. In the absence of a hearing impairment, we have an innate and physiological ability to engage in discriminative listening. Although this is the most basic form of listening, it provides the foundation on which more intentional listening

skills are built. This type of listening can be refined and honed. Think of how musicians, singers, and mechanics exercise specialized discriminative listening to isolate specific aural stimuli and how actors, detectives, and sculptors discriminate visual cues that allow them to analyse, make meaning from, or recreate nuanced behaviour (Wolvin & Coakley, 1993).

Informational listening. Informational listening entails listening with the goal of comprehending and retaining information. This type of listening is not evaluative and is common in teaching and learning contexts ranging from a student listening to an informative speech to an out-of-towner listening to directions to the nearest gas station. We also use informational listening when we listen to news reports, voice mail, and briefings at work. Since retention and recall are important components of informational listening, good concentration and memory skills are key. These also happen to be skills that many college students struggle with, at least in the first years of college, but will be expected to have mastered once they get into professional contexts. In many professional contexts, informational listening is important, especially when receiving instructions. We caution my students that they will be expected to process verbal instructions more frequently in their profession than they are in college. Most college professors provide detailed instructions and handouts with assignments so students can review them as needed, but many supervisors and managers will expect you to take the initiative to remember or record vital information. Additionally, many bosses are not as open to questions or requests to repeat themselves as professors are.

Critical listening. Critical listening entails listening with the goal of analysing or evaluating a message based on information presented verbally and information that can be inferred from context. A critical listener evaluates a message and accepts it, rejects it, or decides to withhold judgment and seek more information. As constant consumers of messages, we need to be able to assess the credibility of speakers and their messages and identify various persuasive appeals and faulty logic (known as fallacies). Critical listening is important during persuasive exchanges, but I recommend always employing some degree of critical listening, because you may find yourself in a persuasive interaction that you thought was informative. Critical-listening skills are useful when listening to a persuasive speech in this class and when processing any of the persuasive media messages we receive daily. You can see judges employ critical listening, with varying degrees of competence, on talent competition shows like *Rupaul's Drag Race*, *America's Got Talent*, and *The Voice*. While the exchanges between judge and contestant on these shows is expected to be subjective and critical, critical listening is also important when listening to speakers that have stated or implied objectivity, such as parents, teachers, political leaders, doctors, and religious leaders. We will learn more about how to improve your critical thinking skills later in this chapter.

Conclusions and further research prospects. Listening is a superpower in communication. It builds understanding between people and fosters meaningful connections. When you listen deeply to others, they feel respected and valued. This

unlocks deeper sharing and bonding. It reduces conflicts because people feel truly heard. Even more, attentive listening helps you pick up on what's left unsaid. You gain insights and context you'd otherwise miss. All this nurtures cooperation, empathy and self-awareness. So, take a breath, let go of distractions and be 100% present. Give the gift of your full attention. Listen like your life depends on it. You'll be surprised what you notice and learn. Your relationships will flourish. And you'll become a master communicator.

To become aware of how intently you must concentrate to really listen to another person, try this little exercise with one or several other people.

Based on this experience, list speaker's behaviours that makes it easy to listen to them and behaviours that makes it difficult to listen. Communication is always two-way. There must be a sender and a receiver. Working to get better, more deliberate and disciplined and the skill will undoubtedly make you better at the other

References

1. Adair, John (2003). *Effective Communication*. London: Pan Macmillan Ltd.
2. Anderson, A. & Lynch, T. (1998). *Listening*. New York: Oxford University Press.
3. Bizot, O. (1953). *Teaching listening comprehension*. Journal of Communication, 3, pp. 127-130.
4. Brownell, J. (2009). *Listening: Attitudes, principles and skills*. Boston, MA: Pearson
5. Giffin, K. & B. R. Patten. (1996). *Basic Readings in Interpersonal Communication: Theory and application*. New York: Harper & Row.
6. Himangani, L. (2017). *Development and implementation of package for enhancing listening, speaking, reading and writing LSRW skills in English language among secondary CBSE students*. University.
7. Hornby, A.S. (2004). *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. Oxford University Press.
8. Mendelsohn, D.J. (1994). *Learning to listen: A strategy-based approach for the second language learner*. San Diego: Dominie Press.
9. Rogers, C. (1957). *Active listening*. Industrial Relations Centre. The University of Chicago
10. Underwood, M. (1989). *Teaching Listening*. New York: Longman. Smart Move Journal, Delhi. Volume 11, Issue 2, July 2023.
11. Van Duzer, C. (1997). *Improving ESL Learners' Listening Skills: At the Workplace and Beyond*. Washington, D.C.: National Clearinghouse for ESL Literacy Education.

Література:

1. Adair, John (2003). *Effective Communication*. London: Pan Macmillan Ltd.
2. Anderson, A. & Lynch, T. (1998). *Listening*. New York: Oxford University Press.
3. Bizot, O. (1953). *Teaching listening comprehension*. Journal of Communication, 3, pp. 127-130.
4. Brownell, J. (2009). *Listening: Attitudes, principles and skills*. Boston, MA: Pearson
5. Giffin, K. & B. R. Patten. (1996). *Basic Readings in Interpersonal Communication: Theory and application*. New York: Harper & Row.
6. Himangani, L. (2017). *Development and implementation of package for enhancing listening, speaking, reading and writing LSRW skills in English language among secondary CBSE students*. University.

7. Hornby, A.S. (2004). *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. Oxford University Press.
8. Mendelsohn, D.J. (1994). *Learning to listen: A strategy-based approach for the second language learner*. San Diego: Dominic Press.
9. Rogers, C. (1957). *Active listening*. Industrial Relations Centre. The University of Chicago
10. Underwood, M. (1989). *Teaching Listening*. New York: Longman. Smart Move Journal, Delhi. Volume 11, Issue 2, July 2023.
11. Van Duzer, C. (1997). *Improving ESL Learners' Listening Skills: At the Workplace and Beyond*. Washington, D.C.: National Clearinghouse for ESL Literacy Education.